

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archielesane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Corespondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.

Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

In chestia mănăstirilor.

Sibiu, 14 Martie n.

Eri, Joi, Majestatea Sa Imperatul-rege Francisc Iosif I. s'a îndurat preagrațios a primi în audiență episcopatul bisericii naționale gr. ort. române, însărcinat din partea delegațiunii congresuale pentru cauzele pendente între metropolia română și cea sârbescă, cu facerea ultimilor pași de lipsă în chestia mănăstirilor, cari, după decretarea despărțirii ierarhice a Românilor de către Sârbi au ramas tote, cu excepțiunea uneia (Hodoș-Bodrog), în exclusiva posesiune a Sârbilor.

Cu ocaziunea audienței de eri, Înaltpreasfințitul Domn Archiepiscop și Metropolit Ioan Metianu, după rostirea unei scurte alocuțiuni a predat Majestății Sale memorandumul binemotivat al delegațiunii congresuale române, în care Majestatea Sa e rugat, să binevoască o efectui rezolvarea acestei chestiuni de mare importanță pentru biserica gr. ort. română, din propria și Preaînaltă Sa putere.

Afabilitatea cu care a fost primit episcopatul nostru din partea Majestății Sale ne face să sperăm o rezolvare favorabilă pentru noi. Ear' memorandumul, luat în primire cu multă bunăvoință din partea Majestății Sale, e de cuprinsul următoriu:

Majestate ces. și apostolică-regescă,
Preamilostive Stăpâne!

Capii și reprezentanții bisericii române gr.-or. din Ungaria, cu cea mai profundă reverință subscriși, îmbărbătați de bunăvoința și îngrijirea părintescă a M. Văstre, manifestată totdeauna față cu poporul român de religiunea ortodoxă, care cu neclintită fidelitate și supunere ține la înaltul Tron, și față de biserica aceluia, ni-am luat cu tezanța a ne prezenta înaintea Prealuminatelor fețe a M. Văstre, în interesul regulării definitive a unei chestiuni bisericești de mare importanță, până aji rămasă încă neregulată.

Anume, când M. Văstră prin Preaînaltul autograf dat în 24 Decembrie 1864 V'ăți îndurat preagrațios a aproba înființarea, organizarea și dotarea de nou înființatei Metropolii gr.-or. române din Sibiu, în legătură cu desfacerea ei de către Metropolia din Carloviț, respective, când prin Preaînaltul rescript din 29 Decembrie a aceluiași an (Nr. 8642/I) V'ăți milostivit a regula poziția de drept public a noiei Hiararchii, Prealuminatul simț de dreptate și îngrijirea părintescă a M. Văstre s'a estins asupra tuturor ramurilor și manifestățiunilor vieții bisericești, și când M. Văstră V'ăți îndurat preagrațios a dispune, ca pentru Ungaria și Transilvania să se înființeze o Metropolie de sinestătătore, de egal drept cu cea sârbescă — sigur că M. Văstră a fost condusă de acea Preaînaltă intențiune, că această nouă Metropolie să fie făcută părtașă proporțională la tote acele drepturi și dotațiuni, de cari s'a bucurat metropolia Carlovițului odinioară unitară, și cari ca eflux al desinestării și egalindreptății sunt indispensabile pentru-ca noua Metropolie română să-și pôtă împlini conșciențios și demn misiunea ei sfântă.

Astfel M. Văstră V'ăți îndurat a dispune și aceea, ca împărțirea averilor bisericești să se estindă și asupra mănăstirilor ortodoxe aflătoare pe teritoriul hierarchiei vechi, și a îndruma Congresul bisericii sârbe, ca în acest obiect să caute a intra în învoelă cu biserica română.

Spre infinit regret al nostru însă, acesta nobilă intențiune a M. Văstre nici până aji nu e realizată — nu din a noastră vină, căci mănăstirile comune, cu excepțiunea uneia, încă și acum se află tote exclusiv în administrarea și sub jurisdicțiunea bisericii sârbe!

Manținerea până acum și așa de îndelungat a acestei stări contrare cu nobila intențiune preagrațios enunțată a M. Văstre, numai acelei împrejurări e a se atribui, că tratativele de învoelă, inițiate de fericitul metropolit al bisericii noastre gr.-or. române Andreiu Șaguna și de delegații Congresului bisericii române, la Congresul bisericii sârbe și la deputații aceluia în Carloviț deja în 17 Martie 1865 și în răstimp resuscitate, nu au succes, — întru-cât reprezentanții bisericii sârbe la tote aceste ocaziuni au declarat, că ei consideră mănăstirile exclusiv avere națională sârbescă și în privința acelorora nu intră în tratative.

Acastă atitudine a bisericii sârbe stă însă în contrast atât cu esistența și desvoltarea comună veacuri de-arëndul a bisericii gr.-or. din patrie, cum și cu canoenele bisericii ortodoxe, ba și chiar cu istoria înființării și cu misiunea acestor mănăstiri, pentru-că Românii locuitori în părțile sud-ostice ale patriei noastre, deosebi în fostul banat timișan, până la 1690 au urmat exclusiv religiunea ortodoxă gr.-or., pe carea în cea mai mare parte și-au păstrat-o până în zilele de acum.

Acest popor de religiunea ortodoxă, conform mărturiei istoriei, și-a avut bisericele, mănăstirile și preoții sei deja înainte de anul 1690, când massa poporului sârb sub conducerea patriarhului Arseniu Cernoviț din Ipec, a venit în patria noastră și s'a așezat în părțile sudice, respective sud-ostice ale aceleia, unde împăratul și rege Leopold I de fericită memorie li-a dat astfel de privilegii, în urmarea cărora patriarhul, respective arhiepiscopul-metropolit al lor a fost investit cu jurisdicțiune bisericească interimală asupra preoțimeii, bisericelor și mănăstirilor întregului popor de religiunea gr.-or., și în urmarea acestui privilegiu al său a luat în administrare bisericească și bisericele și mănăstirile gr.-or. pe cari le-a aflat ca esistente deja, cum o dispusesse această Preaînaltă diplomă din 20 August 1691 și Preaînaltul rescripte urmate aceleia; drept de proprietate exclusivă biserica sârbă nu a căpătat însă nici-când asupra acestora, și nici a putut căpăta, — pentru-că averea bisericească competea încă de la început bisericii ortodoxe indivibile, nelegate de naționalitate, ear' această stare nu a îndurat nici o alterare prin amintitele privilegii.

Acastă generală jurisdicțiune bisericească a patriarhilor din Carloviț a sustat până la anul 1864, respective 1865, când prin Preaînaltul rescript edat în 24 Decembrie 1864 și respective prin înaltul ordin guvernial dto 29 Decembrie 1864 Nr. 8642/I. citat

mai sus și întregitoriu al aceluia rescript, adresat episcopului din Sibiu Andreiu Șaguna, M. Văstră aji decretat înființarea Metropoliei gr.-or. române separate și desinestătătore, mai târziu inarticolată apoi în lege.

Pe basa acestui decret grațios biserica episcopescă din Sibiu, completată cu eparchiile gr.-or. române separate, a fost ridicată la metropolie de sinestătătore și de egal drept („coordinierte”) cu cea sârbescă și totodată s'a decretat în principiu și în general împărțirea equitabilă a comunelor, resp. a bisericelor comune și a mănăstirilor, ear' congresul bisericesc sârb a fost îndrumat să caute a ajunge la învoelă și în obiectul acesta. („Bezüglich jenes Antheiles, welcher, von dem den Dioecesen der Karloviczer Metropole in Ungarn, Croatien Slavonien, mit Imbegriff der Militärgrenze gemeinsamen Vermögen den aus dem Verbands dieser Metropole ausgeschiedenen rumänischen Sprengeln zu Gute kommen soll, ferner bezüglich der in den Banater Dioecesen inmitten einer rumänischen Bevölkerung gelegenen Klöster haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit weiteren Allerhöchsten Entschliessungen vom 24 December 1864. anzuordnen geruht, dass im Nationalcongresse ein Übereinkommen zu vereinbaren getrachtet werden solle.“)

Principiul acesta mai târziu a primit întrupare și pe cale legislativă, decretându-se în art. de lege IX din anul 1868 (§. 2), că Metropolia înființată pe sâma Românilor, de sinestătătore, „a szerbekével egyenjogu” (egal-indreptătită cu a Sârbilor) se inarticolază în lege și că dispozițiunile art. de lege X din 1792 se estind și asupra ei.

Îndrumări preaînalte amintite mai sus Congresul bisericesc sârb de pe atunci în parte a și satisfăcut, întru-cât amăsurat îndrumării Preaînalte adresate baronului Iosif Philippovich, esmis tot atunci comisariu guvernial, a constituit „comisiunea mixtă” congresuală, care în anul 1871 a elaborat apoi principiile fundamentale și normele cari aveau să servescă drept cinosură la împărțirea în două a așa numitelor „comune mixte” și la împărțirea prietinescă, pe calea învoelii, a averii bisericesci foste până atunci comune; acest pact („Vereinbarung”) obținând Preaînaltă aprobare a M. Văstre, a fost și pus în lucrare și cu ajutorul aceluia despărțirea hierarchică și împărțirea averii a fost dusă în deplinire cu succes în numeroase comune bisericesci mixte.

Între averile cari până la anul 1868 formau proprietatea bisericii gr.-or. unitare, indivibile, ocupă loc de frunte instituțiunile aceleia cu misiune sfântă, cunoscute sub numirea de „mănăstiri” sau „claustre”.

Înființarea acestor mănăstiri în patria noastră datează din timpuri străvechi, se pare însă sigur, că ele au fost înființate în timpul dintră secolii XI—XVI, din zelul religios al populațiunii române care pe atunci locuia deja în masse aici, și din al creștinilor ortodoxi de altă origine, pentru trebuințele poporului creștin ortodox din împrejurimi; drept fapt neîndoios și de însemnătate decisivă amintim însă, că mănăstirile aflătoare acum pe teritoriul fostului banat timișan esistau deja în-

ainte de ce Sârbii ar fi imigrat în patria noastră în masse mai mari și și-ar fi înființat hierarchia; dar' în tocmai ca mai de mult, tote fundațiunile de acest fel au fost făcute pe sâma bisericii ortodoxe și a poporului ortodox din împrejurimi fără nici o considerare la naționalitate.

Aceste mănăstiri având misiune pur religioasă, culturală-creștină și de binefacere, nimic nu alterează în chestiune împregiurarea că mai târziu și în aceste mănăstiri s'a împămăntenit mai ales limba slavonă vechiă, drept limbă bisericească generală.

În interesul fidedignității istorice trebuie să mai amintim și faptul că în unele mănăstiri aflătoare pe teritoriu locuit de Români — deosebi în mănăstirea Mesicului, Bezdinului, și în altele, și în trecut erau aplicați preoți români, cari îndeplineau și funcțiunile preoțesci pentru populația din jur.

Referitoriu la literile fundaționale ale mănăstirilor observăm că întru dovedirea aserțiunilor noastre nu ne putem provoca la acelea nici noi, nici Sârbii; — căci pe timpul împăratului de fericită memorie Iosif II. (în 1784) egumenii mănăstirilor provocați să justifice fundarea și menirea acelorora (conform mărturiei rapoartelor lor aflătoare în arhivul țerii) au raportat că nu au nici un document referitor la această, de ore-ce aceleia pe timpul cuceririlor turcesci s'au pierdut și s'au prăpădit.

Din aceștia motiv congresul sârbesc din anul 1791, ținut în Timișoara, în punctele gravaminale subternute Înaltului Tron se plânge și că referitor la sfintele mănăstiri nu dispune de nici un document și astfel ne-având cu ce și legitima posedarea îndreptătită, se rögă să li-se estradee documente. Acesta nemotivată cerere a rămas însă fără rezultat și atunci, căci înțelepții antecesorii ai M. Văstre n'au fost aplecați să deie asemenea documente.

În urmarea despărțirii în două a hierarchiei, în 1864 și în anii următori a devenit actuală împărțirea averilor bisericesci, cum și a acestor mănăstiri, cari neconținut au fost în posesiunea comună a bisericii gr.-or. unitare și a poporului, ear' în 1691 în înțelesul provocatei diplome a regelui nostru de pie memorie Leopold I numai interimal au fost date în administrarea patriarhilor, fără-ca, fie patriarhii, fie biserica sârbescă, să fi obținut drept de proprietate asupra acestor mănăstiri; — dar' o astfel de intențiune nici n'a esistat nici-când.

Acastă interimalitate rezultă mai pre sus de ori-ce îndoelă din provocata diplomă leopoldină, și respective din textul edițiunei nouă a aceleia (20 August 1691) făcută de Curia reg. ung., în care s'a decretat, că: „Vom ingrijiti și pentru a induce pe poporul servian în locuințele lui de mai nainte.” Din această urmăză, că înainte de reîntorcerea Sârbilor mănăstirile erau în exclusivă proprietate a celorlalte popore ortodoxe.

În 1864 de-asemena numai interimal au fost lăsate aceste biserici și mănăstiri sub jurisdicțiunea bisericescă sârbă de până atunci, decretându-se în mai sus provocatul rescript Preaînalt de dato 29 Decembrie 1864 Nr. 8642, I., că: „Bis zur förmlichen Übergabe der rumänischen Pfarrgemeinden in den gr.

or. Diöcesen von Temesvár und Vrschetz an die rumänische Metropole, beziehungsweise an die betreffenden Bischöfe haben dieselben unter der bisherigen kirchlichen Leitung zu verbleiben und dieser gegenüber alle Obliegenheiten wie bisher zu erfüllen“.

Necesitatea împărțirii fiind deci stabilită în principiu, dreptul bisericii române de a solicita predarea mănăstirilor de pe teritoriul locuit de Români a fost recunoscut în general deja în mai sus provocatul rescript Preaînalt, urmat autografului Preaînalt.

Pretensiunea sa în această privință la timpul senu biserica română, respective delegațiunea a și notificat-o Congresului sârbesc și a propus o modalitate de împărțire așa de firească și equitabilă, conform căreia — în acord cu intențiunea exprimată în rescriptul Preaînalt — afară de unica mănăstire aparținătoare eparchiei române aradane, adică mănăstirea Hodoș-Bodrog, a pretins pe cale de învoelă prietinescă încă și cele 3 (trei) mănăstiri (Bezdin, Sângiorgiu și Mesiciu), cari aflându-se pe teritoriu în preponderantă parte locuit de popor român, chiar și în urmarea acestor referințe geografice, respectice etnografice, aparțin jurisdicțiunii Metropoliei române.

Hierarchia sârbescă însă, spre infinitul nostru regret, în această privință s'a pus pe punct de mănecare absolut negativ și basându-se pe acea nejustificată supoziție, că toate aceste mănăstiri le-ar fi înființat afirmative Sârbii, și contrar cu faptele istorice și cu Preaînalta intențiune părintescă exprimată în des provocatul rescript regesc Preaînalt, conform căreia M. Văstră V'ati îndurat preagrațios a îndruma Congresul bisericii sârbe să facă învoelă și cu privire la mănăstiri, — chiar și în principiu a perhorecat împărțirea mănăstirilor și astfel din cauza neschimbatei și de neschimbat doveditei atitudini absolut negative și a neinduplecabilității bisericii sore sârbesce a rămas fără succes chiar și încercarea de învoelă făcută de nou și pentru ultima-ora în 1879 din partea Congresului din Sibiu sub fericitul fost arhiepiscop și metropolit *Miron Romanul*.

Congresul sârbesc nu numai că nu e aplecat să cedeze bisericii noastre nici o singură mănăstire, dar' a voit să reclameze chiar și unica mănăstire (Hodoș-Bodrog) rămasă sub jurisdicțiunea bisericii române! Astfel învoelă prietinescă atât de mult dorită din partea noastră și în mai multe rânduri solicitată, a rămas fără succes până'n zilele de acum.

În părțile sudice ale țerii existau numeroase mănăstiri gr.-orientale, dar' o parte a acestora fiind pustiită de Turci, altă parte fiind în secolul trecut secularizată, — în timpul de acum mai există numai 25 mănăstiri matre și câteva filii, parte pe teritoriul Croației, în Sirmiu, parte în Bacica, parte în comitatele Torontal, Timiș și Caraș-Severin; pe teritoriul acestor 3 (trei) comitate din urmă există 6 (șase) mănăstiri de acestea, anume a Bezdinului (pe teritoriul comunei Munariu) și a Hodoș-Bodrogului pe teritoriul episcopiei române gr.-or. a Aradului, Mănăstirea-Sângiorgiului, a Zlatiței, a Voiloviței (în hotarul comunei Starcea) și a Mesiciului pe teritoriul comunelor aparținătoare eparchiei gr.-or. române a Caransebeșului. Aci pôte fi subsumată și mica mănăstire-filie (schitul) de lângă Baziaș.

Din acestea biserica gr.-or. română — cu toate că ar pute ridica pretensiune la împărțirea tuturor mănăstirilor ortodoxe, ca averi bisericesci comune, — totuși, având în vedere punctul de mănecare designat de M. Văstră drept cinosură, pretinde numai acele mănăstiri și pământuri aparținătoare lor, cari se află de-a stânga Tisei pe teritoriu în mare parte locuit de popor român („inmitten einer rumänischen Bevölkerung gelegenen Klöster“) și tocmai de

aceea, acestea atât conform firei lucrului și menirii mănăstirilor, — intențiunea dispozițiunii Preaînalte regesci din anul 1864, — cum și în înțelesul principiilor de directivă decretate în pactul de la Carloviț în privința așa ziselor „comune mixte“, sunt a fi considerate drept competențe firești și de drept ale bisericii române despărțite.

Ear' astfel de mănăstiri — aflătoare pe teritoriu locuit eminate de popor român — sunt mănăstirile *Mesiciu*, *Mănăstirea-Sângiorgiu* și *Bezdin*, cari stau sub administrarea și jurisdicțiunea bisericescă a episcopului sârbesc de la Vršet, respective a celui de la Timișoara.

Imprejurarea esențială, că poporațiunea ortodoxă a comunelor Mesiciu și Munariu (în hotarul căreia se află mănăstirea Bezdin) e curat română, ear' a comunei Sângiorgiu și a celorlalte comune din împrejurime în parte preponderantă e română, e lucru de obște cunoscut, — căci acesta o dovedes: datele recensământului oficial regnicolar.

La cele două mănăstiri amintite în locul prim deci, pe baza populațiunii curat române a teritoriului lor biserica română nu numai că are îndreptățită pretensiune, dar' acelea trebuie chiar să formeze părți întregitoare indispensabile ale eparchiei gr.-or. a Caransebeșului, care ne-având nici chiar o singură mănăstire, nu e în stare să-și îndeplinească misiunea creștinăscă-filantropică pe teritoriul ei propriu, să-și crească preoțime monachală — din statul căreia sunt a fi aleși și episcopii eparchiali, — și se află în astfel de situație siluitoare, că trebuie să-și trimită în mănăstiri de pe teritoriu străin credincioșii cari doresc să urmeze cariera vieții monachale, respective să-și aducă monachi din locuri străine.

După cum din cele prezentate mai sus se pôte constata, despărțirea hierarchică și împărțirea teritorială contemplată în chip așa de părintesc din partea M. Văstre în anul 1864, în privința unei părți însemnate și ponderose a averilor bisericesci, în privința mănăstirilor, a rămas neîndeplinită, și de aceea, pentru-ca grandioasă operă epocală a M. Văstre să pôte obține terminare și sancțiune demnă de scopul ei nobil, e necondiționat necesar, ca această aizătoare lacună să fie în fine suplinită, adică împărțirea administrativă a mănăstirilor și a averilor bisericesci aparținătoare acestora încă să fie pusă în executare.

În privința acestei împărțiri teritoriale urmărm calea pe carea M. Văstră în des provocatul rescript Preaînalt, respective în Preaînalta comitivă autografă V'ati îndurat a o designa, declarând că toate cestiunile în legătură cu organizarea Metropoliei române M. Văstră V'ati îndurat espres a le reserva propriei dispozițiuni. („Alle sonst mit der Constituirung der gr.-or. rumänischen Metropole verbundenen Angelegenheiten haben Seine k. k. Apostolische Majestät ausdrücklich Allerhöchst Ihrer Entscheidung vorzubehalten geruht“.)

Când îndrăznim deci a ne prezenta Majestății Văstre cu preaumilită noastră rugare, ne îndemnă la acesta nu numai preaînalta voință declarată a M. Văstre, ci și convingerea că pentru rezolvarea acestui fel de *cestiuni de drept public*, ce stă în legătură cu organizarea hierarchiei noastre, nefind investită cu sferă de competență nici o autoritate publică, singur M. Văstră e chemată a lua preagrațios aceste dispozițiuni. Gloriosul antecesor al M. Văstre: împăratul și rege Leopold I. a fost acela, care prin preaînalta diplomă privilegiată pe atunci investise pe patriarhul sârbesc, ca să pôte fi administratorul, capul bisericii și mănăstirilor ortodoxe aflate aici; numai M. Văstră, ca succesorul donatorului glorios strămoș al M. Văstre, puteți fi deci unicul chemat și îndreptățit a dispune preagrațios, respective a face să fie pusă în lucrare regularea de drept public ema-

nată din dividarea în două a hierarchiei și împărțirea teritorială a mănăstirilor rămase încă tot în stare nedespărțită, aparținătoare cadrelor acelei regulări.

Asemenea dispoziție Preaînaltă e în consonanță și cu ordinea de drept existentă, dacă avem în vedere, că mănăstirile și averile acestora sunt *fundațiuni* strict bisericesci, în privința cărora și de altcum dispunerea Preaînaltă e rezervată Prealuminătei persoane a M. Văstre.

Pe lângă acesta, după-ce legislativa nu a făcut îngrijire pentru for competent în obiectul cestiunilor de litigiu ce pot să se ivescă în privința administrării și jurisdicțiunii hierarchice, — cum e și prezenta cestiune a aparținentei mănăstirilor, — în lipsa acestui for biserica română din patrie, în privința mănăstirilor păgubită până chiar în zilele de acum, se simte direct avisată și constrinsă de interesul vital al ei, ca în scopul sanării preagrațioase a acestui vechiu gravamen, cu iubire omagială și neînfrântă încredere să se îndrepteze preaumilită către Majestaticul ei Stăpân, căruia și de altcum are să-și mulțămiască existența.

Pe baza celor aci enumerate, venim deci, în numele Metropoliei gr.-or. române din patrie: metropolitul gr.-or. român din Sibiu ca șef al aceleia și subscrișii episcopi reprezentanți ai eparchiei Aradului și celei a Caransebeșului aparținătoare acelei biserici, în urmarea hotărârii și îndrumării date în acest obiect din partea delegațiunii congruale române, a prezenta M. Văstre preaumilită noastră rugare, ca în legătură cu adese-ori provocatul Preaînalt autograf din 1864 și în spiritul aceluia M. Văstră să se îndure preagrațios a dispune executarea împărțirii administrative între cele două hierarchii gr.-or. coordonate a mănăstirilor gr.-or. din părțile sudice (fost banatice) ale țerii — împărțire rămasă până acum pendentă, și încorporarea celor *trei mănăstiri* aflătoare pe teritoriu locuit de popor român ortodox, anume mănăstirile *Bezdin*, *Sângiorgiu* și *Mesiciu*, împreună cu averile lor dotaționale, la Metropolia română, respective la eparchia Aradului și Caransebeșului aparținătoare acelei Metropolitii, deci trecerea lor sub jurisdicțiunea bisericii noastre, și a ordona preagrațios, ca averile mănăstiresci să fie predate pe cale administrativă episcopilor gr.-or. române amintite mai sus.

În numele bisericii și poporului nostru totdeauna fidel Înaltului Tron recomandând această preaumilită rugare a noastră grației părintesci a Majestății Văstre în toate timpurile manifestată față de noi, am rămas cu preamagailă fidelitate

preacredincioși supuși ai Majestății Văstre

Ioan Metianu,

arhiepiscop și metropolit gr.-or. român.

Nicolae Popea,

episcop gr.-or. român al Caransebeșului.

Ioșif Goldiș,

episcop gr.-or. român al Aradului.

Pentru oficiile protopresbiterale.

Mai multe dintre oficiile protopresbiterale din archidieceasă au scăpat din evidență dispozițiunile cerculariului consistorial de la 1 Maiu 1901. Nr. 192/VI, privitor la notificarea morții parochilor și capelanilor, la vedușele și orfanii rămași, la strămutarea parochilor în alte parochii, la introducerea în oficiu a nou chirotoniților preoți etc. Considerând, că din neașternerea la timp a rapoartelor speciale cerute prin cerculariul indicat mai sus, se pot nasce întârzieri și incorectități, aflăm cu cale a atrage atențiunea preaonoratelor oficii ppresbiterale asupra dispozițiilor din acel cerculariu, cerându-le, ca pe viitor să notifice Veneratului Consistoriu archidieceșan ori-ce schimbare întâmplată în sinul clerului din archidieceasă.

Scrisore din Iași.

— Instalarea I. P. S. Sale Metropolitului Partenie. —

— 26 Februarie v.

Duminecă, 24 Februarie v. s'a făcut aici instalarea solemnă a I. P. S. Sale, noului Metropolit *Partenie-Clinceni*, chemat să ocupe scaunul arhiepiscopesc al Metropoliei Moldovei și Sucevei.

Pregătirile pentru a i-se face o primire vrednică de numele ce-l are, s'au început înainte cu vre-o trei zile, și urmarea a fost, că întru întimpinarea înaltului prelat, care Duminecă avea să sosescă de la București, a eșit la gară nu numai aceea ce are a doua capitală a României, Iașii, mai de vază și mai de frunte, ci și masele populațiunii mai de rând, din Iași și din împrejurime.

Când Metropolitul *Partenie* s'a coborât din vagon, mulțimea de pe peron l'a aclamat cu frenesie.

Metropolitul a intrat în sala de așteptare, unde primarul orașului Iași salutându-l, a făcut prezentările necesare. Rând pe rând au defilat apoi toți cei de pe peron în fața noului Metropolit, închinându-se cu pietate înaintea înaltului prelat și sărutându-i mâna.

Terminându-se acest mod de prezentare, la orele 9 Metropolitul iasă din sala de așteptare, pentru a urca trăsura care are să-l ducă la reședința sa, — ear' mulțimea, vădându-l, se descopere și l' salută cu frenetice aclamări.

Cortegiul se formează și se pune în mișcare în ordinea următoare: Câțiva oficeri de poliție deschid drumul, de altcum cu greu de străbătut. Urmază prefectul poliției, apoi economul Metropoliei, protoiereul orașului Iași, în urmă două plutone de gendarmi călare, urmate de trăsura de gală a orașului Iași, în care se afla I. P. S. S. Metropolitul *Partenie*, însoțit de primarul orașului, *Penescu*. Trăsura Metropolitului avea în ambele părți câte un oficer de gendarmi călare. A urmat apoi trăsura delegatului ministrului de culte și instrucțiune publică, însoțit de prefectul județului, și alte două plutone de gendarmi, ear' apoi trăsurile episcopilor sufragani și ale arhierilor, trăsurile cu diferitele delegațiuni și în urmă un număr nesfârșit de trăsuri private, făcând încheierea cortegiului masele, cari veneau pedestru dela gară.

La metropolie cortegiul ajunge la 9 și jumătate. La intrarea principală I. P. S. S. Metropolitul *Partenie* se coboră din trăsura. E întâmpinat de P. S. Lor episcopul *Gheorasiu* din Roman, *Canon Arămescu*, din Huși, *Pimen*, al Dunării de jos, și de întregul cler al catedralei. I-se prezintă crucea pe care o sărută, îmbrăcând mantia arhiepiscopescă, între frumoșele sunete ale axionului „*Cuvine-se cu adevărat*“, — intonat de corul metropolitan sub conducerea dlui *Musicescu*.

În urmă Metropolitul *Partenie* își face intrarea în catedrală, unde îl aștepta cu nerăbdare un public forte ales, fiind-că în urma măsurilor luate din vreme, intrarea în catedrală se permisesse numai pe lângă bitet de intrare.

I. P. S. Sa se închină în fața altariului și în urmă urcă treptele tronului arhiepiscopesc, postându-se pe trepta cea mai deasupra. În momentul acesta, ministrul de culte și instrucțiune publică, dl *Spiru Haret*, dă spre cetire decretul regal, prin care *Partenie-Clinceni* e ales și întărit Metropolit al Moldovei și Sucevei. Terminându-se cetirea decretului, I. P. S. Sa Metropolitul se așază pe scaunul arhiepiscopesc, semn că l'a luat în primire, apoi dă binecuvântare poporului, și în urmă rostește un frumos discurs, în care declară, că urcă scaunul metropolitan cu făgăduința solemnă că va lucra pentru binele bisericii, școlii, armatei și a justiției, cari singure pot face fericirea României.

Corul metropolitan intonează cântarea: „*Arată mie, domne, calea pe care să merg*“, — și apoi, sfârșindu-se ceremonialul instalării, se începe oficierea sfintei liturgii, terminată cu un parastas, cetit la mormântul de curând răposatului Metropolit *Ioșif Naniescu*.

Toate acestea terminate, I. P. S. Sa noul Metropolit, condus de clerul superior și de capii orașului, se retrage în palatul metropolitan, pentru a primi felicitările.

Corul seminarial îl întâmpină cu frumosul imn: „*Eată ora de sârbare*“, și apoi se fac recepțiunile. Începutul îl face ministrul de culte și instrucțiune, dl *Haret*; urmând apoi prefectul județului, primarul orașului, comandantul corpului de armată, episcopii sufragani etc. etc. I. P. S. Sa Metropolitul *Partenie* mulțamește călduros tuturor, și promite că va lucra pentru propășirea țării ca Român conștiincios.

În urmă s'a servit o masă bogată în palatul metropolitan, la care au luat parte toate persoanele de frunte prezente. Toatul prim l'a rostit I. P. S. Sa Metropolitul, pentru M. Sa Regele *Carol*, a vorbit apoi ministrul de culte dl *Haret*, pentru Suveran și noul Metropolit al Iașilor, primarul din Iași, dl *Penescu*, tot pentru noul Metropolit, etc. etc., ear' în urmă toastă I. P. S. Sa pentru prim-ministrul român *D. A. Sturdza*, căruia îi aduce laude pentru meritele sale patriotice și naționale.

I. P. S. Sa obosit fiind de strapețele călătoriei și de sârbarea instalării, s'a retras apoi în apartamentele sale, pentru a se odihni ear' invitații au părăsit palatul metropolitan. Pe la orele două d. a. a început a se resfira și mulțimea de pe strade, intrând orașul Iași de nou în liniștea de mai înainte.

Rap.

Din România.

Inchiderea sesiunii parlamentare.

După o rodnică activitate de preste trei luni, corpurile legiuitoare române au fost închise Marți, 26 Februarie v. cu următorul mesaj de tron:

*Domnilor senatori,
Domnilor deputați,*

Sesiunea actuală a Corpurilor legiuitoare își ia astăzi sfârșitul, după o activitate ale cărei roade binefacătoare pentru înăsătozarea finanțelor noastre și a creditului țării se resimțesc de pe acum.

Ați votat al doilea buget echilibrat, menținându-l în suma de cheltuieli ale celui precedent, de-și se prevedea că acesta se va încheia cu un escedent. Ați dat deci o nouă dovadă că sunteți hotărâți a urma politica de *reculegere economică*, pe care d-văstră ați inaugurat-o în primă-vara trecută cu atâta energie de muncă și cu atât devotament pentru binele obștesc.

Acastă direcțiune bine chibzuită a permis tot o dată, fără a slăbi echilibrul bugetar, a aduce o drăpă ușurare a contribuabililor, reducând impozitul imobilelor urbane și revenind la taxa pe hectar a prunetelor și a viilor.

Sirins legată de buget este legea generală a *pensiunilor*, menită a asigura pe Stat și pe pensionari în contra fluctuațiilor periculoase de până acum. Prin votarea legilor financiare propuse de guvern ați regulat restul de deficite ale ultimilor ani și ați repus tesaurul public în starea normală în care el trebuie să rămână în viitoriu.

Domniile Văstre ați așezat administrarea averilor bisericesci pe baza solidă a răspunderii și ați votat o lege de organizare a meseriilor, care asigură dezvoltarea temeinică a unei părți a muncii naționale.

Intrând cu deamănuntul în studiul celor-alte proiecte de legi, cari vi-s'au propus de guvernul Meu, unde au fost discutate și votate cu spiritul matur care a caracterizat lucrările Domniilor Văstre, pe celelalte le-ați pregătit astfel în cât ați înlesnit în acest mod lucrările sesiunii viitoare.

*Domnilor senatori,
Domnilor deputați,*

Eu vă mulțamesc de sprijinul ce ați dat guvernului Meu în greaua sa misiune; ear' țara vă va fi recunoscătoare, că pătrunși de primejdia ce ne amenința și pe care ați înălțat-o la timp, ați știut să vă ridicăți la înălțimea datoriei ce cu toții avem către Patrie, săvârșind o operă trainică, care a restabilit deplină încredere în puterile României și ale cărei rezultate binefacătoare se vor resimți încă într-un viitor depărtat.

*Domnilor senatori,
Domnilor deputați,*

Să rugăm pe Atotputernicul D-zeu să reverse binecuvântarea sa asupra noastră și să ne încheieze a ocroti ca în totă vremea scumpa noastră Românie.

Sesiunea actuală a Corpurilor legiuitoare este închisă.

Carol.

Președintele Consiliului de miniștri, ministrul de finanțe și ad-interim la rășboiu *D. A. Sturdza*.

Ministrul de interne, *P. S. Aurelian*.Ministrul justiției, *C. I. Stoicescu*.Ministrul cultelor și instrucțiunii publice, *Spiru Haret*.Ministrul lucrărilor publice și ad-interim al afacerilor străne, *I. I. C. Brătianu*.Ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, *B. M. Missir*.

NOUTĂȚI

Personal. Înaltpreasfinția Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit *Ioan Metianu*, care se află încă în Budapesta, e invitat pe mâne, Sâmbătă la prânz de curte.

Gimnasti ardeleni la papa. Episcopul rom. catolic *Conte Majláth Gusztáv* din Alba-Lula va face în luna viitoare peregrinație la Roma și cu această ocaziune va duce la Roma pe spesele sale câte un elev de la fie-care gimnasiu rom. catolic din Ardeal. Avisate despre această intențiune, direcțiunile gimnasiilor respective au și designat deja pe cei mai vrednici a fi duși la Roma — se vadă pe papa. De la gimnasiul din Cluj e designat elevul de a VII clasă *Kunecz Aladár*, ca cel mai diligent, mai bun și cu cele mai bune purtări dintr-o clasă de elevii acelui gimnasiu.

Incomptabilitatea amplotiaților. Mănecând de la un decis al ministrului de interne, vicecomitele *Dellimanic Lajos* din comitatul Torontal a dat un circulariu către toți amplotiații de sub jurisdicțiunea sa, prin care îi provocă să renunțe imediat la posturile ce eventual le-ar ave pe la institute de bani. El încă, fiind membru în direcțiunea băncii „*Torontáli Hitelbank*“, a abzis de acest post.

Esamene pedagogice. Eri s'au început, la seminarul teologic-pedagogic de aici, esamenele de cursul III pedagogic cu candidații pregătiți pe cale privată. S'au prezentat la aceste esamene opt învățători și șase învățători. Eri a fost esamenul scripturistic, ear' azi s'a început verbalul, care probabil că se va termina mâne.

Adunarea generală a „Timișanei“. Ni-se scrie, că adunarea generală a institutului de credit și economii „*Timișana*“, ținută la 5 l. c. a decurs în ordine. Prezențiu au fost 39 acționari, reprezentați prin plenip. 73, 1010 acții depuse cu 389 de voturi. Ședința s'a început la ora 10, prezidată de dir. *P. Rotariu*, notariu comptabilul *I. Miculescu*, bărbai de încredere *păr. Nicolae Groza* și *C. Czarán*.

Toate conclusele aduse s'au luat în unanimitate: raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere s'au luat la cunoștință, s'a aprobat bilanțul anual și propunerea despre împărțirea venitului curat. Direcțiunii și comitetului de supraveghere s'au dat absolutoriu pe anul de gestiune 1901. Spre scopuri culturale și de binefaceri s'a distribuit *C. 811-37* fil. În direcțiune s'au reales fostul membru *I. Theodorovits* și (nou) *Nicolae Gherdan*, cu totalitatea voturilor pe un nou period de 6 ani, eară în comitetul de supraveghere *D. Buibaș* pe restul periodului. Aceste alegeri s'au făcut — conform prescrișilor statutului, prin votare secretă.

Dividenda face *C. 15* de acție și se plătește imediat după adunarea generală. La ora 2¼ d. m. adunarea resp. ședința s'a încheiat.

Dar pentru biserică. *Maria*, soția economului *Avram Popa* din *Vulpăr*, condusă de simțământ religios, pătrunsă de iubire curată față de sfânta biserică, a cumpărat un rând de vestimente preoțesci și penticostariul cu litere străbune, toate în preț de corone 92, și le-a donat sfintei biserici din *Vulpăr*. *George Udrea*, tot de acolo, a cumpărat un eparafil foarte frumos, în preț de corone 8, ear' *Toma Ispas*, asemenea din *Vulpăr*, a cumpărat un potir aurit, în preț, de 35 corone, tot pe seama bisericii din *Vulpăr*. Oficiul parohial, comitetul și sinodul din comuna bisericăscă *Vulpăr*, exprimă evlavioșilor creștini mulțumită și recunoștință, dorindu-le din inimă resplăta meritată pentru frumoșele lor fapte.

Premii pentru plantare de păduri. De la Ministerul de agricultură al țării noastre e publicat concurs la optsprezece premii, menite pentru promovarea plantării de păduri. Anume, la: două premii mari de prima clasă, în sumă de câte 1000 corone; două premii mari de clasa a doua, în sumă de câte 600 corone; trei premii de recunoștință,

clasa primă, în sumă de câte 500 corone; trei premii de recunoștință clasa a doua, în sumă de câte 400 corone; trei premii de recunoștință, clasa a treia, în sumă de câte 300 cor., trei premii de clasa a patra în sumă de câte 200 cor. Sunt admise la emulare pentru premiile acestea toate plantările efectuate în anul acesta nu pe spesele statului, și anume la cele mari plantațiunile de o singură parcelă pe teritoriul de cel puțin douăzeci și cinci jugere catastrale, ear' la cele de recunoștință plantațiunile cari în una ori două parcele cuprind teritoriul de cel puțin zece jugere catastrale. Pentru câștigarea acestor premii pot concura proprietari, corporațiuni proprietare, comune civile, bisericesci ori urbariale și respective administratori de păduri ori moșii, pe ale căror cheltuieli, respective conform statului și sub supravegherea cărora s'au făcut plantațiunile. Premiile vor fi decernate în 1907, revenind din suma lor două treimi proprietarului pe ale cărui spese s'a făcut plantarea, ear' o treime administratorului de păduri ori de moșie, care a efectuit plantarea. Cei cari doresc să concureze la aceste premii au să înștiințeze la ministerul de agricultură: plantațiunile efectuate în primăvara anului curent, cel mult până la finea lunii Iulie, ear' cele efectuate la toamnă, cel mult până în 25 Decembrie.

Cutrémur de pământ. La vestitele saline din *Ronaszék* Marți noaptea s'au simțit câteva puternice sguduituri de pământ, cari au avut durată de 3—4 secunde. Cutrémurul a fost precedat de vuet, asemenea vuetului ce precede furtunelor. Omenii, spăriați din somn, au alergat toți afară la liber. Pagube mai însemnate n'a causat cutrémurul.

O nouă învingere a Burilor. După strălucita învingere de la Meribogo a generalului *Delarey* asupra lordului *Methuen* aceiași Buri au mai raportat o învingere asupra Englezilor. Anume, se raportază din *Bruxella*, că presidentul *Kruger* a căpătat telegramă, că comandantul *Kemp* a nimicit total coloana de armată a generalului *Greenfell*. Cum se știe din raportul despre învingerea raportată de Buri sub *Delarey*, *Greenfell* aștepta în jur de *Lichtenburg* să se unescă cu *Methuen* s'apoi cu puteri unite să dea năvală asupra lui *Delarey*. Buri au fost însă mai sprinteni: nu numai li-au zădărnicit planul, dar i-au bătut cum se cade. Mai întâiu au nimicit oștea lui *Methuen*, apoi au placat asupra lui *Greenfell*. Toate tunurile și întreaga provizie și muniția trupeii lui *Greenfell* a ajuns în posesia Burilor.

Despre *Methuen* se raportază, că rana de la picior i-s'a agravat, așa că numai o amputare l'ar mai pute scăpa de moarte.

Concurse. În comitatul *Alba-inferiőră* e vacant un post de *pretor*, pentru întregirea cărui e scris concurs cu termin până la 24 Martie st. n. Dotație: 1800 corone salariu și 300 corone relut de cuartir. Petițiunile sunt a se subșterne comitetului suprem *Zeyk Dániel* în Aiud.

Cu termin până la 15 April st. n. e scris concurs la postul de *comisariu de șosele* în cercul *Năsőd* (comitatul *Bistrița-Năsőd*). Dotație: 900 corone salariu și 217 cor. 92 fil. (330 per kilometru) pausal de călătorie. Petițiunile sunt a se subșterne vicecomitetului *Kaulsz Godofréd* în Bistrița.

Marcele postale de 6 fileri (3 cruceri) sunt retrase din circulațiune pe ziua de 15 Martie st. n. Până atunci pot fi schimbate la oficiile postale, ear' după 15 Martia nu mai au nici o valoare.

După asentare. Înainte de asentare voinicii se bocesc de mamă și de mândră, că i ia „împăratul“ și le rămân măicuțele și mândrutele plângând, „din ochi negri lăcrimând“, ear' după ce sunt înrolați și au făcut jurământul — cine i ca ei!? Pe totă lumea și-o iau peste picior, căci ei sunt dör' „cătănă la împărat“, nu le mai poruncesc nimenea. Din această mândrie cătănăscă a voinicilor, întră cari unii dör' nici n'au vădut încă pușca, s'a încins zilele trecute o păruelă strânică în *Derecske* întră feciorii „*tauglich*“ și întră cei „*scăpați*“, care s'a terminat cu moartea a doi inși și rănirea multora. Duesi *András* și *Szabozlay Gábor*, împunși cu cușitul în coște, au murit pe câmpul de luptă. Ceilalți, învinși și învingători, au fost luați apoi în grija gendarmeriei, care cu mare greu a putut face sfârșit păruelii.

Rectorul universității din Budapesta — amenință. Cum se știe, congresul internațional studentesc al anului acestuia se va ține în Budapesta la toamnă. În tocmăi cum la congresul din Turin și la Paris, studenții români de la universitățile și academiile ungare vor ave să participe — ca Români — în grupa universitarilor români din România. Această însă nu le place șovinistilor noștri, și — ceea ce n'au putut face la Turin și Paris universitarii magiari, voesc să facă acum rectorul universității din Budapesta: să împedecă pe universitarii

români din patrie a lua parte la congres în grupa Românilor. Ear' acesta, dl consilier de curte *Dr. Vécsey Tamás*, crede că o va pute face amenințând cu eliminare. Eată ce advertisement a dat dl rector:

Se face agitație nepatriotică, în scopul, ca acei cetățeni magiari, cari sunt de buze române, cu toate că se bucură de bineacerile universității magiare, la congresul studentesc să iee poziție nu în grupa tinerimei indigene, ci în a străinilor așteptați aici ca oșpeți, și să se sforțeze a demonstra contra legilor și păcii statului ospitalier. Advertizez serios pe agitatorii cari stau sub puterea disciplinară a senatului universității, că machinațiunile lor nu vor fi suferite și că vor fi eliminați de la universitate toți infidelii, cari îmbiindu-se străinilor provocă în tinerimea națiunii disonanță și ațită ură de rassă. — Rectorul universității din Budapesta: *Dr. Vécsey Tamás* consilieru de curte.

Știm că autoritățile universitare de la noi sunt gata ori-când să și îndeplinescă amenințările de felii celei de mai sus, deosebi când e vorba de tinerimea română, și avem destule casuri concrete, că în această direcțiune nici ministrul de culte nu e mai — finger; totuși atitudinea rectorului în cestiunea participării universitarilor români la fiitorul congres studentesc, dată pe față prin actul de mai sus, — e culmea terorizării.

Răspunsul cel mai potrivit la acesta ar fi absentarea tuturor studenților de ginte latină. — Țină apoi congres dl rector magnificus cu ungurii săi...

Arderea școlei din Rapoltul-mic.

Zilele trecute un incendiu escat, nu se știe încă din ce cauză, a mistuit patru edificii private și edificiul școlei noastre din *Rapoltul-mic* (tractul *Devei*).

Sinodul archidieceșan din anul trecut votase un regulament despre asigurarea edificiiilor școlare și bisericesci contra focului, în puterea căruia toate comunele bisericesci din archidieceșan sunt obligate a-și asigura edificiile, și acest obligământ a intrat în vigoare cu 1 Ianuarie a. c. Comitetul parohial însă, în frunte cu parochul din *Rapoltul-mic* a întrelăsat a satisface acestui obligământ, și iată năpasta i'a și ajuns. De sine înfeles că răspunderea pentru paguba îndurată prin arderea edificiului școlar cade asupra organelor parohiale și credem că Veneratul consistoriu le va și lua la răspundere, statorind totodată exemplu pentru organele din celelalte comune bisericesci, cari eventual nu și-ar fi împlinit încă datorința de a asigura edificiile școlare și bisericesci.

Știri mărunte. *George Chiță*, primarul comunei *Lupșa* din comitatul *Făgăraș*ului, Sâmbăta trecută a murit în crișmă, cu sticluța în mână. — La comisariatul polițienesc de la granița căii ferate *Turnu-roșu* e de ocupat un post de servitor de cancelarie. Simbrie 600 corone și 100 corone bani de cuartir, cum și pausal de îmbrăcăminte. Termin de concurs 10 April st. n. Cererile a se subșterne fișpanului din *Sibiu*. — *Solomon Ion d'n Mag* în 6 a curente dând în certă cu *Petru* și *Dumitru Banu*, a fost rănit grav de acestia și adus în spitalul civil din *Sibiu*. — Feciorașul *Ión Moga* din *Sebeș* pe când eșia *Duminecă* după amiaz din localul de dans a fost atacat de un om lui necunoscut, care l'a împuns în cap cu cușitul, care a pătruns până la creeri. Și acesta se află în spitalul de aici. — Țiganii *Nic. George* *Căldărășiu* au atacat *Lunea* trecută pe femeia *Saveta Angel Tica* din *Daia* română și au bătut-o crunt cu ciomegele. Motiv la această sălbătăcie n'au avut.

Posta redacțiunei.

Unul pentru toți. Dacă Dta ai voe, și coriști ai voe, ce îndemn vă mai trebuie de la inteligență, pentru-ca să vă încercați puterile și mai departe? Adunați-vă și esericiati-vă în cântare, și inteligența sigur vă va lăuda și aplauda când va vedă că corul merge bine. Curioșă de tot e însă cealaltă parte a tânguirii. Ați fost la biserică toți când s'a cetit racioțiunul, și toți ați ascultat cu atențiune încordată, ca să audți dacă e trecută la intrate și suma cu pricina; și fiind-că nu i' trecut, veniți acum să întrebați prin „*Tel. Rom.*“ comitetul parohial și epitropia, că unde's banii? Bine, dar' cu graiu viu n'ați putut întreba atunci, imediat în biserică??

Quid quid agis... nu e de publicat.

S. în Vulpăr. Altă-dată binevoiti a subserie numele întreg, pentru-ca să știm cine ne scrie. Pote să fie și o mistificare la mijloc.

Nr. 319

[27] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala populară gr. or. din *Rusciori* se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariu anual în bani 600 cor., și anume: 500 cor. subvenție dela stat, 100 cor. dela biserică, cuartir liber în edificiul școlar, constător din 2 odăi, culină, cămară, pivniță, apoi lemne de încălzit.

Cei ce doresc a reflecta la acest post vor avea așterne suplicile de concurs instruite conform legilor din vigore la subseminatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta înainte de alegere în vr'o Duminecă sau sâmbătă în comună spre ași dovedi dexteritatea în cântările bisericicești și tipice.

Cu scirea și învoirea comitetului parochial amăsurat rezoluției Veneratului Consistoriu archidiececan dto 11 Februarie 1902 Nr. 1763 Șc.

Sibiu 25 Februarie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu
protopresbiter

Nr. 161/902

[33] 3-3

Concurs

În urma rezoluției Preaveneratului Consistoriu archidiececan din 15 Ianuarie a. c. Nr. 142 B. pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Bosna, se eserie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în fôia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au așterne rugăile instruite conform legilor din vigore la subseminatul oficiu protopresbiterial în termenul indicat și înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă spre a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Fizeș Sântpetru, 5/18 Februarie 1902.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 16/902-

[36] 3-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu archidiececan dtdto 10 Aprilie 1899 Nr. 2642 Epitr., comuna bisericească greco-orientală **Porumbacul superior răsăritean**, protopresbiteratul Avrig, comitatul Făgăraș, dă în întreprindere edificarea bisericești sale pe cale de licitațiune publică minuendă ce se va ține în 21 Martie st. vechiu la 10 ore a. m. în edificiul școlii gr. or. din Porumbacul superior răsăritean.

Prețul strigărei este 7827.42 corone în care sumă nu este socotit materialul ce-l dă comuna: piatră, cărămidă, var, nesip, și țiglă.

Licitații au a depune un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Porumbacul superior răsăritean.

Porumbacul superior răsăritean, în 24 Februarie 9 Martie 1902.

Pentru comitetul parochial:

Nicolau Solomon
paroch gr.-or. președ.

Nr. 229/902.

Văduț

Ioan Căndea
protopop.

Povești pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 coronă de la

Librăria Tipografiei archidiececane.

500 florini

plătesc celui-ce ar mai căpeta vr'o dată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezi A. Bartilla** (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se cêră pretutinde-ne apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposit în Sibiu** la farmacia „**Vulturul**” **C. Müller**, piața mare; farmacia **Molnar**, strada Cîsnădiei 59.

[1] 5-

Anunț.

Subseminatul am onore a face cunoscut dlor comercianți, preoți și titori etc., că am deschis o

fabrică de lumini de ciară

albă și galbenă

și astfel voi pune în vânzare tot soiul de lumini, cum făclii cu flori, rôte, côrde etc., cu prețurile cele mai moderate.

Efectueșc în ori-ce parte a țerii comande, mai mici prin postă, ear' mai mari pe calea ferată. [15] 5-5

Deslușiri asupra prețurilor cum și probe se dau, la cerere, imediat.

Poiana (Szeben m.), Februarie 1902.

Nicolae I. Moga

In *Tipografia archidiececană* a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânței

Născătoare de Dumnezeu

și

alte rugăciuni

următe de Simaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl.	— 85
jumătate pânză . . . „	1.05
în piele roșie . . . „	1.25
Ediția fină în piele neagră . . . „	2.—
piele chagrin . . . „	2.60
în mătase . . . „	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidiececane,
Sibiu.

La *Librăria Tipografiei archidiececane* în Sibiu se află de vânzare:

Introducere în contabilitate

și

Contabilitatea în partidă simplă

de

I. C. Panțu

profesor la școala superioară de comerț.

Prețul 2 corone.

La *Librăria Tipografiei Archidiececane* se află de vânzare

Novela de **Enric Sienkiewicz**, trad.

de **I. C. Panțu** C. — 80

Din romanul unei vieți, de **Stefan**

Braborescu „ 1—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

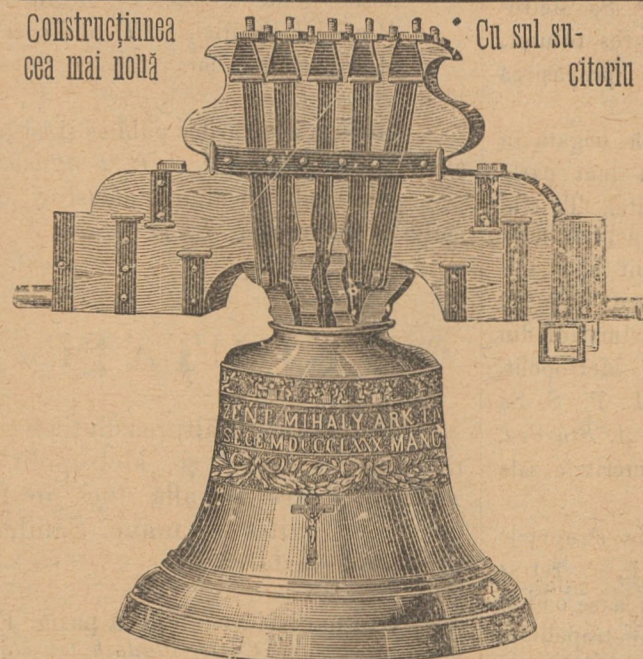
Michail Manchen

vărsătoriu de campane (clopote)

[2] 1-4

Construcțiunea
cea mai nouă

Cu sul su-
citoriu

Sighișora

(Schässburg-Segesvár)

Piața de sus Nr. 168.

Firma acêșta esistă de la anul 1822 și se bucură de un renume bun; se recomandă deci tuturor comunelor bisericești pentru a **liferă și repara clopote** de totă mărimea cu corôna de stejar ori de fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectueșc și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. Solvirea prețului se primeseșc și în rate.

A eșit de sub tipariu în *Tipografia archidiececană*:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidiececană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea mării împovărări a stomacului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregulat și-au contras bôle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârșciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură conturbațiile de mistuire și influențază puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de buruieni bôlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări**, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de buruieni.

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de buruieni. Vinul de buruieni delătură mistuirea grea și depărtăză prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioșe a ficatului. **Lipsa de apetit și reaua dispoziție**, precum și **durerile de cap și nopțile pierdute** (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbetei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutreșc, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesneșc formarea sângelui, calmăză nervi escitați și creăză nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din **Sibiu**: Turnișor, Seliște, Oena, Slănic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmăci, Boița, Cîsnădie, Poplaca, Gurăuțului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pian-l-de-sus, Petriș, Sebeșul-săsc, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blaj, Pănade, Tapu, Medieș, Blăjeș, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Bășca, Agnita, Cîncu-mare, Boholt, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Humeș, Hăteș, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimite 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 450,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” 10,0. Tote aceste se amestecă.

un. dem. [3] 5-9